

HOF VAN BEROEP VAN BRUSSEL

26 FEBRUARI 2003

Het arrest wordt uitgesproken in zake van het openbaar ministerie en van

1. Het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, waarvan de zetel gevestigd is te 1040 Brussel, Wetstraat, 144,
vertegenwoordigd door Mr. L. Walley, Mr. R. Verstraeten en Mr. D. Dewandeleer, advocaten bij de balie van Brussel,
2. De Vereniging zonder Winstoogmerk Liga voor Mensenrechten, waarvan de zetel gevestigd is te 9000.Gent, J. Van Stopenberghstraat, 2,
vertegenwoordigd door Mr. J. Vandervelpen, advocaat bij de balie van Antwerpen,

rechtstreeks dagende en burgerlijke partijen,

tegen

1. De Vereniging Zonder Winstoogmerk Vlaamse Concentratie, met maatschappelijke zetel te 1210 Brussel, Madouplein, 8, (Sint Joost ten Node),
2. De Vereniging Zonder Winstoogmerk Nationalistisch Vormingsinstituut, met maatschappelijke zetel te 1210 Brussel, Madouplein, 8, (Sint Joost ten Node),
3. De Vereniging Zonder Winstoogmerk Nationalistische Omroep Stichting, met maatschappelijke zetel te 1210 Brussel, Madouplein, 8, (Sint Joost ten Node),

rechtstreeks gedaagden,

rechtstreeks gedaagd bij exploitanten betekend op 16 oktober 2000 en 29 januari 2001, ten verzoeken van voornoemde burgerlijke partijen,

Deze dagvaardingen strekken ertoe om, na toepassing van de Strafwet uit hoofde van:

- luidens de kopie van de eerstgenoemde dagvaarding (stuk 1/1 van de farde genoemd "ZAAK II", Karton I):
voortdurend sinds 2 juli 1999, als dader, mededader of medeplichtige,
inbreuk te hebben gepleegd op artikel 3 van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, door zijn medewerking te hebben verleend aan een groep of vereniging die kennelijk en herhaaldelijk discriminatie of segregatie bedrijft of verkondigt in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, te weten de politieke partij Vlaams Blok,
- luidens de tweede voornoemde dagvaarding:
voortdurend te Brussel en bij samenhang elders in het Rijk, sinds 2 juli 1999, als dader, mededader of medeplichtige,

inbreuk op artikel 3 van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, door te behoren tot en zijn medewerking te hebben verleend aan een groep of vereniging die kennelijk en herhaaldelijk discriminatie of segregatie bedrijft of verkondigt in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, te weten de politieke partij Vlaams Blok, onder meer door het financieren van verkiezingscampagnes, het verzorgen van T.V.-en radio-uitzendingen, uitgeven van publicaties en verzorging van vorming van leden en mandatarissen, en na toepassing van de strafwet

de gedaagden zich te horen veroordelen tot betaling van:

aan eerste verzoeker:

in hoofdorde een schadevergoeding van vijftig miljoen frank, in ondergeschikte orde een provisioneel bedrag van één miljoen Frank, te verhogen met de gerechtelijke intresten;

aan tweede verzoeker:

in hoofdorde een schadevergoeding van vijfhonderdduizend frank, in ondergeschikte orde een provisioneel bedrag van honderdduizend frank, te verhogen met de gerechtelijke intresten;

gedaagden zich tevens solidair te horen veroordelen tot de kosten van de vordering.

* * * * *

Tegen de beslissing van de eerste rechter (de 46e kamer van de correctionele rechtbank te Brussel, vonnis d.d. 29 juni 2001) werden volgende hogere beroepen ingesteld op:

- 3 juli 2001 door de rechtstreeks dagende en burgerlijke partij De Vereniging Zonder Winstoogmerk Liga voor Mensenrechten tegen alle beschikkingen van het vonnis inzake De Vereniging Zonder Winstoogmerk Vlaamse Concentratie, De Vereniging Zonder Winstoogmerk Nationalistisch Vormingsinstituut en De Vereniging Zonder Winstoogmerk Nationalistische Omroep Stichting,
- 3 juli 2001 door het openbaar ministerie tegen De Vereniging Zonder Winstoogmerk Vlaamse Concentratie, De Vereniging Zonder Winstoogmerk Nationalistisch Vormingsinstituut en De Vereniging Zonder Winstoogmerk Nationalistische Omroep Stichting,
- 5 juli 2001 door Het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding tegen alle beschikkingen van het vonnis inzake De Vereniging Zonder Winstoogmerk Vlaamse Concentratie, De Vereniging Zonder Winstoogmerk Nationalistisch Vormingsinstituut, en De Vereniging Zonder Winstoogmerk Nationalistische Omroep Stichting,

Dit vonnis besliste na tegenspraak als volgt:

- Voegt de zaken gekend onder nummer 56.99.3770/00 rechtstreekse dagvaarding en dagvaarding van het openbaar ministerie in het belang van een goede rechtsbedeling;
- Verklaart zich onbevoegd om kennis te nemen van de hierboven omschreven tenlasteleggingen in hoofde van de drie rechtstreeks gedaagden;
- Laat de kosten van de rechtstreekse dagvaarding ten laste van de rechtstreeks dagende partijen;

- Veroordeelt het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding en de VZW Liga voor mensenrechten ieder tot de helft van de kosten van de openbare actie, ten bedrage van 1.258, frank;
- Verklaart zich onbevoegd om uitspraak te doen over de eis van de rechtstreeks dagende partijen;
- Laat de door hun gedane kosten te hunnen laste.

* * * * *

Het hof van beroep oordeelt op zijn beurt als volgt:

- Dat de hogere beroepen regelmatig naar de vorm en tijdig werden ingesteld;

Dat uit de voorliggende stukken blijkt (en dat niet wordt betwist) dat de huidige strafvordering lastens de beklaagden door de burgerlijke partijen aanhangig werd gemaakt bij de (wegens verdwijning niet meer voorliggende), aan de beklaagden op 16 oktober 2000 betekende, dagvaarding waarbij de zaak ter inleiding werd vastgesteld op de zitting van 27 oktober 2000,

Dat na deze inleiding, het openbaar ministerie op 12 januari 2001 aan de beklaagden een dagstelling betekende en dat tenslotte, een nieuwe (voormelde verdwijning opvangende en tevens verbeterende) dagvaarding door de burgerlijke partijen aan de beklaagden werd betekend op 29 januari 2001, waarbij de aard en de kwalificatie van de oorspronkelijk ten laste gelegde (dus reeds aanhangige) feiten nader of, voor sommige ervan, zelfs anders - werden omschreven;

Dat de zaak naar aanleiding van de voornoemde dagstelling en de verbeterende dagvaarding werd vastgesteld voor behandeling op de zitting van 9 februari 2001 en dat deze behandeling daarna door de eerste rechter (ab ovo) werd hernomen;

Dat in die omstandigheden blijkt dat de rechten van verdediging (onder meer) met betrekking tot het aanhangig maken (zelf) van de ten laste gelegde feiten gevrijwaard waren en geëerbiedigd werden dat (in ieder geval) alle ten laste gelegde feiten - beter uitgedrukt misschien de verschillende (strafrechtelijke) "vorderingen"- via één enkele akte bij het vonnisgerecht werden gebracht en dat de eerste rechter onterecht heeft gewag gemaakt van meerdere "zaken" en van voeging van deze zaken;

Dat (ten overvloede), in ieder geval ook geen voor wat hierna wordt beslist dienstige miskenning van de regelen inzake aanhangigmaking, die in eerste instantie van louter "technische" aard zijn, voorhanden kan zijn nu (mocht de strafvordering ingeleid bij de eerste voornoemde rechtstreekse dagvaarding onontvankelijk moeten worden geacht wegens ontbreken van het instrumentuun van de aanhangigmaking) door de laatste voornoemde rechtstreekse dagvaarding van de burgerlijke partijen, alle ten laste gelegde feiten in ieder geval rechtsgeldig aanhangig werden gemaakt, ermee rekening houdend dat niets belet dit een tweede maal rechtstreeks wordt gedagvaard voor een zelfde feit zolang over dit feit geen beslissing is getroffen die kracht van gewijsde heeft verkregen.

- Met betrekking tot het aan alle beklaagden ten laste gelegde misdadig behoren tot de politieke partij VLAAMS BLOK beslist het hof van beroep in substantie als volgt:

Dat het ten laste gelegde feit een politiek misdrijf uitmaakt, omdat het bestaat - uiteraard zo het bewezen is - in het plegen van het misdrijf met het oogmerk (in hoofde van de beklaagden) om een politieke partij, meer bepaald het VLAAMS BLOK, te laten (voort)bestaan en om aan deze partij een substantiële steun te

verlenen, met de omstandigheid dat deze politieke partij (op het ogenblik van het plegen van het feit) slechts kan (voort)bestaan mits het plegen van het ten laste gelegde feit door allen die tot deze partij behoren, zelfs indien niet zeker is dat ze allen een politiek oogmerk hebben, zodat meteen vaststaat dat het plegen van dit feit door de beklaagden rechtstreeks voor gevolg heeft de aantasting van de instellingen van het land, waartoe (bestaan en werking van) de politieke partijen behoren, onder meer omwille van de essentiële rol van deze partijen om het behoorlijk functioneren van de democratie te verzekeren;

Dat het politieke doel en het rechtstreekse politieke effect van het ten laste gelegde misdrijf dus vaststaan, wat ook de bedoeling van en de invloed op de politieke instellingen door (de werking van) de politieke partij VLAAMS BLOK zelf wezen en zonder dat van enig belang zijn: de omstandigheid dat het plegen van wat wordt ten laste gelegd ook andere, onrechtstreekse, politieke gevolgen heeft of zou kunnen hebben, evenmin uiteraard als de eventualiteit van een politiek karakter dat aan huidige strafvervolgning wordt toegedicht;

Dat, derhalve en met andere woorden, wat de bevoegdheid van de strafrechter betreft en nu dit ten laste gelegd misdrijf in voormelde omstandigheden en met voormeld oogmerk werd gepleegd, dit misdrijf kan worden gelijk gesteld met (wat in bepaalde rechtsleer en rechtspraak) een "zuiver politiek misdrijf" (wordt genoemd), niet omdat elke overtreding, van art. 3 van de Wet tot bestraffing van bepaalde door racisme en xenofobie ingegeven daden uiteraard een politiek misdrijf uitmaakt (wat niet het geval is), maar wel omdat de in dit wetsartikel vernoemde vereniging te dezen een politieke partij is en omdat derhalve het (onder meer omwille van bepaalde activiteiten van de politieke partij) misdadig behoren (zelf) tot een politieke partij wordt ten laste gelegd, misdadig behoren dat (uiteraard) rechtstreeks afbreuk doet aan de politieke instellingen;

- Dat, rekening houdend met de bevoegdheidsregeling vervat in art. 150 G.W. en met de samenhang van alle ten laste gelegde feiten, het beschikkend gedeelte van het bestreden vonnis op strafrechtelijk gebied dus kan worden bijgetreden en dat de eerste rechter oordeelkundig heeft beslist over de vorderingen van de burgerlijke partijen;

* * * * *

Op grond van deze, in substantie weergegeven redenen, beslist het hof,

RECHTSPREKEND NA TEGENSpraak

"Ontvangt de hogere beroepen;

Bevestigt het bestreden vonnis, mits deze wijziging dat het erin vermelde bedrag van kosten wordt omgezet tot 31,18 euro;

Veroordeelt de burgerlijke partijen in de kosten van het hoger beroep, in totaal begroot op 93,91 euro".

Het hof was samengesteld als volgt:

G. Raspé (voorzitter), K. Demyttenaere en A. Boyen (raadsheren), D. De Coster (griffier)

Het Openbaar Ministerie werd waargenomen door advocaat generaal A. Winants